Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

19 septembrie 2018*

„Trimitere preliminară – Procedură preliminară de urgență – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală – Mandat european de arestare – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Motive de neexecutare – Articolul 50 TUE – Mandat emis de autoritățile judiciare ale unui stat membru care a declanșat procedura de retragere din Uniunea Europeană – Incertitudine cu privire la regimul aplicabil relațiilor dintre acest stat și Uniune în urma retragerii”

În cauza C-327/18 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de High Court (Înalta Curte, Irlanda), prin decizia din 17 mai 2018, primită de Curte la 18 mai 2018, în procedura privind executarea mandatelor europene de arestare emise împotriva

RO,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii C. G. Fernlund (raportor), A. Arabadjiev, S. Rodin și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere cererea instanței de trimitere din 17 mai 2018, primită de Curte la 18 mai 2018, de judecare a trimiterii preliminare potrivit procedurii de urgență, conform articolului 107 din Regulamentul de procedură al Curții,

având în vedere decizia din 11 iunie 2018 a Camerei întâi de a admite cererea menționată,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 12 iulie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru RO, de E. Martin-Vignerte și de J. MacGuill, solicitors, de C. Cumming, BL, și de P. McGrath, SC;

– pentru Minister for Justice and Equality, de M. Browne, de G. Hodge, de A. Joyce și de G. Lynch, în calitate de agenți, asistați de E. Duffy, BL, și de R. Barron, SC;

– pentru guvernul român, de L. Lițu și de C. Canțăr, în calitate de agenți;

* Limba de procedură: engleza.

– pentru guvernul Regatului Unit, de S. Brandon și de C. Brodie, în calitate de agenți, asistați de J. Holmes, QC, și de D. Blundell, barrister;

– pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid, de R. Troosters și de M. Wilderspin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 7 august 2018,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 50 TUE și a Deciziei-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „decizia-cadru”).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul executării, în Irlanda, a două mandate europene de arestare emise de instanțele din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord împotriva lui RO.

Cadrul juridic

Tratatul UE

3 Articolul 50 alineatele (1)-(3) TUE prevede:

„(1) Orice stat membru poate hotărî, în conformitate cu normele sale constituționale, să se retragă din Uniune.

(2) Statul membru care hotărăște să se retragă notifică intenția sa Consiliului European. În baza orientărilor Consiliului European, Uniunea negociază și încheie cu acest stat un acord care stabilește condițiile de retragere, ținând seama de cadrul viitoarelor sale relații cu Uniunea. Acest acord se negociază în conformitate cu articolul 218 alineatul (3) [TFUE]. Acesta se încheie în numele Uniunii de către Consiliu, care hotărăște cu majoritate calificată, după aprobarea Parlamentului European.

(3) Tratatele încetează să se aplice statului în cauză de la data intrării în vigoare a acordului de retragere sau, în absența unui astfel de acord, după doi ani de la notificarea prevăzută la alineatul (2), cu excepția cazului în care Consiliul European, în acord cu statul membru în cauză, hotărăște în unanimitate să proroge acest termen.”

Decizia-cadru

4 Considerentele (10) și (12) ale deciziei-cadru au următorul cuprins:

„(10) Mecanismul mandatului european de arestare se bazează pe un grad ridicat de încredere între statele membre. Punerea în aplicare a acestuia nu poate fi suspendată decât în caz de încălcare gravă și persistentă de către unul din statele membre a principiilor enunțate la articolul [2 TUE], constatată de Consiliu, în aplicarea [articolului 7 alineatul (2) TUE] și cu consecințele prevăzute la alineatul [(3)] din același articol.

[…]

(12) Prezenta decizie-cadru respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în [articolele 2 și 6 TUE] și reflectate în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene […], în special în capitolul VI. Nimic din prezenta decizie-cadru nu poate fi interpretat ca o interdicție de a refuza predarea unei persoane împotriva căreia a fost emis un mandat european de arestare, atunci când există motive să se creadă, pe baza unor elemente obiective, că respectivul mandat de arestare a fost emis cu scopul de a urmări sau de a pedepsi o persoană pe motive de sex, rasă, religie, origine etnică, cetățenie, limbă, opinii politice sau orientare sexuală, sau de a aduce atingere situației acestei persoane pentru oricare din aceste motive.”

5 Articolul 1 din decizia-cadru, intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [TUE].”

6 Articolul 26 din decizia-cadru, intitulat „Computarea detenției executate în statul membru de executare”, prevede la alineatul (1):

„Statul membru emitent compută din durata totală a privării de libertate care ar trebui executată în statul membru emitent toate perioadele de detenție rezultând din executarea unui mandat european de arestare, ca urmare a condamnării la o pedeapsă sau măsură de siguranță privative de libertate.”

7 Articolul 27 din decizia-cadru, intitulat „Eventuala urmărire penală pentru alte infracțiuni”, prevede la alineatul (2):

„[…] o persoană care a fost predată nu poate fi urmărită penal, condamnată sau privată de libertate pentru o infracțiune săvârșită înaintea predării sale, alta decât cea care a motivat predarea sa.”

8 Articolul 28 din decizia-cadru reglementează predarea sau extrădarea ulterioară către un alt stat decât statul membru de executare.

Dreptul irlandez

9 Decizia-cadru a fost transpusă în ordinea juridică irlandeză prin European Arrest Warrant Act 2003 (Legea din 2003 privind mandatul european de arestare).

Litigiul principal și întrebările preliminare

10 RO face obiectul a două mandate europene de arestare emise de instanțele din Regatul Unit și adresate Irlandei.

11 Primul, emis la 27 ianuarie 2016, privește un asasinat și o incendiere cu intenție, care ar fi fost săvârșite la 2 august 2015. Al doilea, emis la 4 mai 2016, privește un viol care ar fi fost săvârșit la 30 decembrie 2003. Fiecare dintre aceste fapte este pasibilă de închisoare pe viață.

12 RO a fost arestat și a fost plasat în arest preventiv în Irlanda la 3 februarie 2016. De la această dată, el a rămas în arest preventiv în acest stat membru, în temeiul celor două mandate europene de arestare adoptate împotriva sa.

13 RO a ridicat obiecții cu privire la predarea sa în Regatul Unit întemeiate printre altele pe retragerea acestui stat membru din Uniune și pe articolul 3 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), susținând că ar putea suferi tratamente inumane și degradante dacă ar fi încarcerat în închisoarea din Maghaberry în Irlanda de Nord.

14 Din cauza stării sale de sănătate, RO nu a putut fi audiat înainte de 27 iulie 2017.

15 Printr-o decizie din 2 noiembrie 2017, High Court (Înalta Curte, Irlanda), după ce a examinat susținerile lui RO referitoare la tratamentul pe care l-ar putea suferi în Irlanda de Nord, a considerat că, potrivit unor informații precise și recente cu privire la condițiile de detenție din închisoarea din Maghaberry, se putea considera că, din cauza fragilității sale, RO risca în mod real să sufere tratamente inumane sau degradante. Aceasta a considerat necesar, în lumina Hotărârii din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru (C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198), să solicite clarificări din partea autorităților din Regatul Unit cu privire la condițiile de detenție a lui RO în cazul predării.

16 La 16 aprilie 2018, autoritatea judiciară emitentă a mandatelor europene de arestare în cauză, Laganside Court in Belfast (Tribunalul din Laganside, Belfast, Regatul Unit), a comunicat informații cu privire la modul în care administrația penitenciarelor din Irlanda de Nord ar gestiona riscul ca RO să sufere tratamente inumane sau degradante în Irlanda de Nord.

17 High Court (Înalta Curte) arată că a respins fiecare dintre obiecțiile ridicate de RO împotriva predării sale, cu excepția celor privind retragerea Regatului Unit din Uniune și a celei referitoare la articolul 3 din CEDO, întrucât a considerat că nu se putea pronunța în privința lor înainte de a obține răspunsul Curții la mai multe întrebări preliminare.

18 High Court (Înalta Curte) amintește că, la 29 martie 2017, Regatul Unit i-a notificat președintelui Consiliului European intenția sa de a se retrage din Uniune, întemeindu-se pe articolul 50 TUE, și că această notificare ar trebui să conducă la retragerea Regatului Unit din Uniune începând cu 29 martie 2019.

19 Această instanță arată că, dacă se procedează la predarea lui RO, acesta va fi foarte probabil încă în închisoare în Regatul Unit după această dată.

20 High Court (Înalta Curte) observă de asemenea că vor fi probabil încheiate acorduri între Uniune și Regatul Unit pentru a reglementa relațiile dintre aceste părți imediat după respectiva retragere sau pe termen mai lung, în domenii precum cel acoperit de decizia-cadru.

21 Totuși, până în prezent, această eventualitate ar rămâne incertă și nu s-ar cunoaște natura măsurilor care ar fi luate, în special în ceea ce privește competența Curții de a se pronunța cu privire la o întrebare preliminară.

22 High Court (Înalta Curte) arată că, potrivit Minister for Justice and Equality (ministrul justiției și egalității, Irlanda), trebuie să se aplice dreptul astfel cum există în prezent, iar nu astfel cum ar putea să existe în viitor după retragerea Regatului Unit din Uniune. Potrivit instanței de trimitere, ministrul menționat deduce din aceasta în mod întemeiat că predarea lui RO se impune în temeiul dreptului național care pune în aplicare decizia-cadru.

23 Această instanță arată că, în schimb, potrivit lui RO, ținând seama de incertitudinea în ceea ce privește regimul juridic care va exista în Regatul Unit după retragerea acestui stat membru din Uniune, nu se poate garanta că drepturile de care beneficiază acesta în temeiul dreptului Uniunii vor putea, în practică, să fie puse în aplicare ca atare, astfel încât nu trebuie să fie executată predarea.

24 Instanța de trimitere precizează că RO a identificat patru aspecte ale dreptului Uniunii care ar putea, teoretic, să fie invocate, și anume:

– dreptul la computarea perioadei de detenție executate în statul membru de executare, prevăzut la articolul 26 din decizia-cadru;

– așa-numitul principiu „al specialității”, prevăzut la articolul 27 din decizia-cadru;

– dreptul care limitează predarea sau extrădarea ulterioară, prevăzut la articolul 28 din decizia-cadru, și

– respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei predate în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”).

25 Potrivit acestei instanțe, se pune problema dacă, în eventualitatea unui litigiu în legătură cu unul dintre aceste patru aspecte și în lipsa unor măsuri care să confere Curții competența de a se pronunța cu titlu preliminar cu privire la acestea, predarea unei persoane precum RO creează un risc semnificativ ca aceasta să sufere o injustiție, iar nu un risc pur teoretic, astfel încât cererea de predare nu ar trebui să fie admisă.

26 În aceste condiții, High Court (Înalta Curte) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Având în vedere:

– notificarea adresată de Regatul Unit în temeiul articolului 50 TUE;

– incertitudinea în ceea ce privește acordurile care vor fi încheiate între Uniunea Europeană și Regatul Unit pentru a reglementa relațiile dintre acestea după retragerea Regatului Unit din Uniune și

– incertitudinea subsecventă în ceea ce privește măsura în care RO va putea beneficia, în practică, de drepturile acordate în temeiul tratatelor, al cartei sau al legislației relevante, în cazul în care acesta ar fi predat Regatului Unit și ar rămâne în continuare în detenție după retragerea Regatului Unit din Uniune,

este un stat membru solicitat obligat de dreptul Uniunii Europene să refuze predarea în Regatul Unit a unei persoane care face obiectul unui mandat european de arestare, a cărei predare ar fi de altfel obligatorie în temeiul legislației naționale a acestui stat membru:

a) în toate cazurile?
b) în unele cazuri, ținând seama de împrejurările specifice ale cauzei?
c) în niciun caz?

2) În cazul în care răspunsul la prima întrebare este cel prezentat la punctul b), care sunt criteriile sau elementele pe care o instanță din statul membru solicitat trebuie să le evalueze pentru a stabili dacă predarea este interzisă?

3) În contextul celei de a doua întrebări, instanța din statul membru solicitat este obligată să amâne pronunțarea deciziei finale privind executarea mandatului european de arestare pentru a aștepta mai multe precizări în ceea ce privește regimul juridic relevant care va fi pus în aplicare după retragerea din Uniune a statului membru solicitant în cauză:
   a) în toate cazurile?
   b) în unele cazuri, ținând seama de împrejurările specifice ale cauzei?
   c) în niciun caz?

4) În cazul în care răspunsul la a treia întrebare este cel prezentat la punctul b), care sunt criteriile sau elementele pe care o instanță din statul membru solicitat trebuie să le evalueze pentru a stabili dacă este obligată să amâne pronunțarea deciziei finale privind executarea mandatului european de arestare?”

Cu privire la procedura de urgență

27 Instanța de trimitere a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie judecată potrivit procedurii preliminare de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.

28 În susținerea cererii sale, această instanță a invocat faptul că persoana interesată este în prezent în arest preventiv în Irlanda exclusiv în temeiul mandatelor europene de arestare emise de Regatul Unit în vederea efectuării urmăririi penale și că predarea sa în acest stat membru depinde de răspunsul Curții. Ea a subliniat că procedura ordinară ar prelungi semnificativ durata detenției persoanei interesate, deși aceasta beneficiază de prezumția de nevinovăție.

29 În această privință, trebuie să se constate, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea deciziei-cadru, care face parte din domeniile prevăzute în titlul V din partea a treia din Tratatul FUE, referitor la spațiul de libertate, securitate și justiție. În consecință, această trimitere poate fi judecată potrivit procedurii preliminare de urgență.

30 În al doilea rând, în ceea ce privește criteriul referitor la urgență, este necesar, conform unei jurisprudențe constante a Curții, să se ia în considerare împrejurarea că persoana în cauză este în prezent privată de libertate și că menținerea sa în detenție depinde de soluționarea litigiului principal. Pe de altă parte, situația persoanei în cauză trebuie apreciată astfel cum se prezintă la data examinării cererii privind judecarea trimiterii preliminare potrivit procedurii de urgență (Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 72 și jurisprudența citată).

31 Or, în speță, este cert, pe de o parte, că, la această dată, RO era în arest preventiv în Irlanda și, pe de altă parte, că menținerea sa în această situație depinde de decizia care va fi luată cu privire la predarea sa în Regatul Unit, care este suspendată în așteptarea răspunsului Curții în prezenta cauză.

32 În aceste condiții, Camera întâi a Curții a decis, la 11 iunie 2018, la propunerea judecătorului raportor, după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii preliminare de urgență.

Cu privire la întrebările preliminare

33 Prin intermediul întrebărilor formulate, care trebuie examinate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 50 TUE trebuie interpretat în sensul că notificarea de către un stat membru a intenției sale de a se retrage din Uniune în conformitate cu acest articol are drept consecință că, în cazul emiterii de către acest stat membru a unui mandat european de arestare

împotriva unei persoane, statul membru de executare trebuie să refuze executarea acestui mandat european de arestare sau să amâne executarea sa în așteptarea unor precizări cu privire la regimul juridic care va fi aplicabil în statul membru emitent după retragerea sa din Uniune.

34 În această privință, trebuie amintit, astfel cum reiese din articolul 2 TUE, că dreptul Uniunii se bazează pe premisa fundamentală potrivit căreia fiecare stat membru împărtășește cu toate celelalte state membre, și recunoaște că acestea împărtășesc cu el, o serie de valori comune pe care se întemeiază Uniunea. Această premisă implică și justifică existența încrederii reciproce dintre statele membre în recunoașterea acestor valori și, așadar, în respectarea dreptului Uniunii care le pune în aplicare [Hotărârea din 6 martie 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, punctul 34, și Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 35].

35 Principiul încrederii reciproce dintre statele membre impune, îndeosebi în ceea ce privește spațiul de libertate, securitate și justiție, fiecăruia dintre aceste state membre să considere, mai puțin în situații excepționale, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acesta [a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 36].

36 În special din articolul 1 alineatele (1) și (2) și din considerentele (5) și (7) ale deciziei-cadru reiese că aceasta are ca obiect înlocuirea sistemului multilateral de extrădare întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 cu un sistem de predare între autoritățile judiciare a persoanelor condamnate sau bănuite, cu scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, bazat pe principiul recunoașterii reciproce. Decizia-cadru urmărește astfel, prin introducerea acestui din urmă sistem simplificat și mai eficient, să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre [Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctele 39 și 40].

37 Principiul recunoașterii reciproce își găsește aplicarea la articolul 1 alineatul (2) din decizia-cadru, care consacră regula potrivit căreia statele membre sunt obligate să execute orice mandat european de arestare pe baza acestui principiu și în conformitate cu dispozițiile deciziei-cadru. Autoritățile judiciare de executare nu pot refuza, așadar, în principiu, să execute un asemenea mandat decât pentru motivele de neexecutare, enumerate în mod exhaustiv, prevăzute de decizia-cadru, iar executarea mandatului european de arestare nu poate fi subordonată decât uneia dintre condițiile care sunt enumerate în mod limitativ în aceasta. În consecință, în timp ce executarea mandatului european de arestare constituie principiul, refuzul executării este conceput ca o excepție, care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte [Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 41].

38 Astfel, decizia-cadru prevede în mod explicit, la articolul 3, motivele de neexecutare obligatorie a mandatului european de arestare, la articolele 4 și 4a, motivele de neexecutare facultativă a acestuia, precum și, la articolul 5, garanțiile pe care trebuie să le ofere statul membru emitent în cazuri speciale [Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 51, și Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 42].

39 În plus, Curtea a admis că pot fi aduse unele limitări principiilor recunoașterii și încrederii reciproce dintre state membre „în situații excepționale” [Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 82, precum și Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 43].

40 Curtea a recunoscut astfel, în anumite condiții, posibilitatea autorității judiciare de executare de a pune capăt procedurii de predare instituite prin decizia-cadru, în cazul în care o astfel de predare riscă să conducă la un tratament inuman sau degradant, în sensul articolului 4 din cartă, al persoanei căutate [Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 104, precum și Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 44].

41 În acest scop, Curtea s-a întemeiat, pe de o parte, pe articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru, care prevede că aceasta nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate la articolele 2 și 6 TUE, și, pe de altă parte, pe caracterul absolut al dreptului fundamental garantat de articolul 4 din cartă [Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 45].

42 Pentru a aprecia existența unui risc real ca o persoană vizată de un mandat european de arestare să facă obiectul unui tratament inuman sau degradant, autoritatea judiciară de executare trebuie, printre altele, asemenea instanței de trimitere în litigiul principal, în temeiul articolului 15 alineatul (2) din decizia-cadru, să solicite autorității judiciare emitente orice informații suplimentare pe care le consideră necesare pentru a evalua existența unui asemenea risc [Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 76].

43 Cu toate acestea, RO susține că, din cauza notificării de către Regatul Unit a intenției sale de a se retrage din Uniune, în temeiul articolului 50 TUE, el este expus unui risc ca mai multe drepturi de care beneficiază în temeiul cartei și al deciziei-cadru să nu mai fie respectate după retragerea din Uniune a Regatului Unit. Potrivit lui RO, principiul încrederii reciproce, care stă la baza recunoașterii reciproce, a fost afectat în mod iremediabil prin această notificare, astfel încât predarea prevăzută de decizia-cadru nu trebuie să fie executată.

44 În această privință, se pune întrebarea dacă simpla notificare de către un stat membru a intenției sale de a se retrage din Uniune în conformitate cu articolul 50 TUE poate justifica, în temeiul dreptului Uniunii, un refuz de a executa un mandat european de arestare emis de acest stat membru pentru motivul că persoana predată nu ar mai putea, după această retragere, să invoce în statul membru emitent drepturile care îi sunt conferite prin decizia-cadru și să determine Curtea să controleze conformitatea cu dreptul Uniunii a punerii lor în aplicare de către acest stat membru.

45 În acest context, trebuie să se arate că o asemenea notificare nu are ca efect suspendarea aplicării dreptului Uniunii în statul membru care a notificat intenția sa de a se retrage din Uniune și că, în consecință, acest drept, din care fac parte dispozițiile deciziei-cadru, precum și principiile încrederii și recunoașterii reciproce inerente acesteia din urmă, rămâne pe deplin în vigoare în acest stat până la retragerea sa efectivă din Uniune.

46 Astfel, după cum reiese din cuprinsul alineatelor (2) și (3) ale acestuia, respectivul articol 50 prevede o procedură de retragere care implică, în primul rând, notificarea Consiliului European cu privire la intenția de retragere, în al doilea rând, negocierea și încheierea unui acord care stabilește condițiile de retragere, ținând seama de viitoarele relații dintre statul în cauză și Uniune, și, în al treilea rând, retragerea propriu-zisă din Uniune la data intrării în vigoare a acestui acord sau, în absența unui astfel de acord, după doi ani de la notificarea Consiliului European, cu excepția cazului în care acesta din urmă, în acord cu statul membru în cauză, hotărăște în unanimitate să proroge acest termen.

47 Or, un asemenea refuz al executării mandatului european de arestare ar echivala, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 55 din concluzii, cu o suspendare unilaterală a dispozițiilor deciziei-cadru și ar contraveni, în plus, modului de redactare a considerentului (10) al acesteia din urmă, potrivit căruia revine Consiliului European sarcina să constate o încălcare în statul membru emitent a

principiilor prevăzute la articolul 2 TUE în scopul suspendării, în raport cu acest stat membru, a aplicării mandatului european de arestare [Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 71].

48 Prin urmare, nu se poate considera că simpla notificare de către un stat membru a intenției sale de a se retrage din Uniune în conformitate cu articolul 50 TUE constituie, în sine, o împrejurare excepțională, în sensul jurisprudenței amintite la punctele 39 și 40 din prezenta hotărâre, susceptibilă să justifice un refuz de a executa un mandat european de arestare emis de acest stat membru.

49 Cu toate acestea, revine în continuare autorității judiciare de executare sarcina de a examina, în urma unei aprecieri concrete și precise a cauzei, dacă există motive serioase și temeinice de a crede că, după retragerea din Uniune a statului membru emitent, persoana care face obiectul acestui mandat de arestare riscă să fie privată de drepturile fundamentale și de drepturile conferite în esență de articolele 26-28 din decizia-cadru, astfel cum sunt invocate de RO și cum sunt amintite la punctul 24 din prezenta hotărâre [a se vedea prin analogie Hotărârea din 25 iulie 2018, Minister for Justice and Equality (Deficiențele sistemului judiciar), C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, punctul 73].

50 În ceea ce privește drepturile fundamentale care figurează la articolul 4 din cartă, care corespund celor înscrise la articolul 3 din CEDO (Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 86), în cazul în care instanța de trimitere ar considera, așa cum pare să rezulte din modul de redactare a întrebărilor sale preliminare și din dosarul transmis Curții, că informațiile primite îi permit să înlăture existența unui risc real ca RO să facă obiectul, în statul membru emitent, unui tratament inuman sau degradant, în sensul articolului 4 din cartă, nu ar trebui în principiu să se refuze executarea predării pe acest temei, fără a aduce atingere posibilității lui RO, odată predat, de a recurge, în ordinea juridică a statului membru emitent, la căile de atac care îi permit să conteste, dacă este cazul, legalitatea condițiilor detenției sale într-un penitenciar al acestui stat membru (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 aprilie 2016, Aranyosi și Căldăraru, C-404/15 și C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punctul 103).

51 Cu toate acestea, mai trebuie să se examineze dacă instanța de trimitere ar putea pune în discuție această constatare pentru motivul că drepturile de care beneficiază o persoană în urma predării sale în temeiul deciziei-cadru nu ar mai fi garantate după retragerea din Uniune a statului membru emitent.

52 În această privință, trebuie arătat că, în speță, statul membru emitent, și anume Regatul Unit, este parte la CEDO și, astfel cum s-a subliniat în ședința din fața Curții, acest stat membru a încorporat dispozițiile articolului 3 din CEDO în dreptul său național. Întrucât menținerea participării sale la această convenție nu este nicidecum legată de apartenența sa la Uniune, decizia statului membru menționat de a se retrage din aceasta din urmă nu are incidență asupra obligației sale de a respecta articolul 3 din CEDO, căruia îi corespunde articolul 4 din cartă, și, pe cale de consecință, nu poate justifica refuzul executării unui mandat european de arestare pentru motivul că persoana predată ar fi expusă unui risc de tratament inuman sau degradant în sensul acestor dispoziții.

53 În ceea ce privește celelalte drepturi invocate de RO și în primul rând principiul specialității prevăzut la articolul 27 din decizia-cadru, trebuie amintit că acesta ține de suveranitatea statului membru de executare și conferă persoanei căutate dreptul de a nu fi urmărită penal, condamnată sau privată de libertate decât pentru infracțiunea care a motivat predarea sa (Hotărârea din 1 decembrie 2008, Leymann și Pustovarov, C-388/08 PPU, EU:C:2008:669, punctul 44).

54 Astfel cum reiese din hotărârea menționată, este necesar ca o persoană să poată invoca o încălcare a acestui principiu în fața instanțelor statului membru emitent după predarea sa.

55 Cu toate acestea, trebuie să se arate că decizia de trimitere și observațiile depuse de RO în fața Curții nu menționează niciun litigiu actual privind principiul menționat și că acestea nici nu prezintă indicii concrete care să permită preconizarea unui litigiu în acest sens.

56 Același lucru este valabil pentru dreptul menționat la articolul 28 din decizia-cadru referitor la limitele privind predarea sau extrădarea ulterioară către un alt stat decât statul membru de executare, niciun indiciu în acest sens nefiind evocat în decizia de trimitere.

57 Pe de altă parte, trebuie subliniat că dispozițiile articolelor 27 și 28 din decizia-cadru le reflectă pe cele ale articolelor 14 și, respectiv, 15 din Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957. Or, astfel cum s-a amintit în ședința din fața Curții, Regatul Unit a ratificat această convenție și a transpus aceste din urmă dispoziții în dreptul său național. Rezultă că drepturile invocate de RO în aceste domenii sunt în esență reglementate de legislația națională a statului membru emitent, independent de retragerea acestui stat membru din Uniune.

58 În ceea ce privește computarea de către statul membru emitent a perioadei de detenție executate în statul membru de executare, în conformitate cu articolul 26 din decizia-cadru, Regatul Unit a precizat că a integrat și această obligație în dreptul său național și că o aplică independent de dreptul Uniunii oricărei persoane extrădate pe teritoriul său.

59 Întrucât drepturile care rezultă din articolele 26-28 din decizia-cadru, precum și drepturile fundamentale prevăzute la articolul 4 din cartă sunt protejate prin dispoziții de drept național nu numai în cazul predării, ci și al extrădării, acestea nu sunt subordonate aplicării deciziei-cadru în statul membru emitent. Reiese, așadar, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, că nu există indicii concrete care să demonstreze că RO va fi privat de posibilitatea de a invoca aceste drepturi în fața instanțelor din acest stat membru după retragerea sa din Uniune.

60 Împrejurarea că, fără îndoială, în lipsa unui acord în acest sens între Uniune și Regatul Unit, drepturile menționate nu vor putea să facă obiectul unei întrebări preliminare în fața Curții, după retragerea acestui stat membru din Uniune, nu este susceptibilă să modifice această analiză. Astfel, pe de o parte, după cum reiese din cuprinsul punctului precedent, persoana predată ar trebui să poată invoca ansamblul acelorași drepturi în fața unei instanțe din statul membru menționat. Pe de altă parte, trebuie amintit că posibilitatea recurgerii la mecanismul procedurii preliminare în fața Curții nu a fost întotdeauna deschisă instanțelor însărcinate cu aplicarea mandatului european de arestare. Mai precis, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 76 din concluzii, abia la 1 decembrie 2014, respectiv la cinci ani după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, Curtea a obținut competența de fond pentru a interpreta decizia-cadru, deși aceasta din urmă trebuia pusă în aplicare în statele membre încă de la 1 ianuarie 2004.

61 În consecință, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 70 din concluzii, într-o cauză precum cea principală, pentru a decide dacă trebuie să se execute un mandat european de arestare, este necesar ca, la momentul luării acestei decizii, autoritatea judiciară de executare să poată prezuma că, în privința persoanei care trebuie să facă obiectul predării, statul membru emitent va aplica în esență conținutul drepturilor conferite de decizia-cadru aplicabile perioadei ulterioare predării, după retragerea acestui stat membru din Uniune. O asemenea prezumție este permisă dacă dreptul național al statului membru emitent încorporează în esență conținutul acestor drepturi, în special ca urmare a menținerii participării statului membru respectiv la convenții internaționale precum Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 și CEDO, chiar și după retragerea acestuia din urmă din Uniune. Numai în prezența unor indicii concrete care să demonstreze contrariul, autoritățile judiciare de executare pot refuza executarea mandatului european de arestare.

62 Este necesar, prin urmare, să se răspundă la întrebările adresate că articolul 50 TUE trebuie interpretat în sensul că simpla notificare de către un stat membru a intenției sale de a se retrage din Uniune în conformitate cu acest articol nu are drept consecință că, în cazul emiterii de către acest stat membru a unui mandat european de arestare împotriva unei persoane, statul membru de executare trebuie să refuze executarea acestui mandat european de arestare sau să amâne executarea sa în așteptarea unor precizări cu privire la regimul juridic care va fi aplicabil în statul membru emitent după retragerea sa din Uniune. În lipsa unor motive serioase și întemeiate de a crede că persoana care face obiectul

mandatului european de arestare menționat riscă să fie privată de drepturile recunoscute de cartă și de decizia-cadru în urma retragerii din Uniune a statului membru emitent, statul membru de executare nu poate refuza executarea aceluiași mandat european de arestare atât timp cât statul membru emitent face parte din Uniune.

Cu privire la cheltuielile de judecată

63 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Articolul 50 TUE trebuie interpretat în sensul că simpla notificare de către un stat membru a intenției sale de a se retrage din Uniunea Europeană în conformitate cu acest articol nu are drept consecință că, în cazul emiterii de către acest stat membru a unui mandat european de arestare împotriva unei persoane, statul membru de executare trebuie să refuze executarea acestui mandat european de arestare sau să amâne executarea sa în așteptarea unor precizări cu privire la regimul juridic care va fi aplicabil în statul membru emitent după retragerea sa din Uniunea Europeană. În lipsa unor motive serioase și întemeiate de a crede că persoana care face obiectul mandatului european de arestare menționat riscă să fie privată de drepturile recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și de Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, în urma retragerii din Uniunea Europeană a statului membru emitent, statul membru de executare nu poate refuza executarea aceluiași mandat european de arestare atât timp cât statul membru emitent face parte din Uniunea Europeană.

Semnături